

दिनांक १ जानेवारी ते दिनांक १५ जानेवारी, २०१९ या
कालावधीत मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा साजरा
करणेबाबत

**महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग**

शासन परिपत्रक क्रमांक: मभापं-२०१८/प्र.क्र. १४२/भाषा-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- ०४ डिसेंबर, २०१८

वाचा :-

१) मराठी भाषा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-मभापं-२०१५/प्र.क्र.७०/भाषा-२, दिनांक २२ जुलै, २०१५

शासन परिपत्रक

मराठी भाषेचे वैभव जपण्यासाठी व भाषेच्या संवर्धनासाठी राज्यभर दिनांक १ जानेवारी ते १५ जानेवारी हा कालावधी प्रतिवर्षी "मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा" म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय संदर्भाधीन दिनांक २२ जुलै, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने राज्यातील सर्व शासकीय / निमशासकीय कार्यालये / महामंडळे, राज्यातील केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील सर्व कार्यालये / मंडळे / सार्वजनिक उपक्रम, सर्व खाजगी व व्यापारी बँका, सर्व शैक्षणिक संस्था / विद्यापीठे / महाविद्यालये इत्यादी सर्व संस्थांनी मराठी भाषा संवर्धन पंधरवड्यामध्ये आयोजित करावयाच्या कार्यक्रमांची सूची सोबतच्या परिशिष्टात दिली आहे. त्यामध्ये नमूद केलेल्या कार्यक्रमांपैकी कार्यालयीन वातावरणास अनुकूल ठरतील अशा कार्यक्रमांचे आयोजन करण्याच्या सूचना देण्यात येत आहेत.

राज्यामध्ये मराठी भाषेचा राजभाषा म्हणून सार्वत्रिक वापर करण्याच्या दृष्टीने सर्व कार्यालय प्रमुखांनी भाषा पंधरवड्यात विविध नाविन्यपूर्ण उपक्रमांचे आयोजन करावे व त्यामध्ये जास्तीत जास्त व्यक्तींचा सक्रीय सहभाग असावा. "मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा " असे फलक सर्व कार्यालयांनी लावावेत.

महाराष्ट्र राजभाषा अधिनियम, १९६४ नुसार वर्जित प्रयोजने वगळता शासकीय कामकाज १०० % मराठी भाषेतून करणे आवश्यक आहे. तर, त्रिभाषा सूत्रानुसार राज्यातील केंद्र शासनाच्या अखत्यारितील सर्व कार्यालये/मंडळे/सार्वजनिक उपक्रम यांनी मराठीचा वापर करणे अनिवार्य आहे. तरी याप्रमाणे योग्य कार्यवाही होत आहे काय याबाबत पंधरवड्याच्या निमित्ताने सर्व कार्यालय प्रमुखांनी आढावा घ्यावा.

सर्व मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्या विभागात व विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना "मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा" साजरा करण्याबाबत दि.१०.१२.२०१८ पूर्वी आदेश द्यावेत व त्याची प्रत मराठी भाषा विभागास अग्रेषित करावी.

या कार्यक्रमासाठी येणारा खर्च संबंधित विभागांनी/कार्यालयांनी चालू वित्तीय वर्षात कार्यालयीन खर्चासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागवावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१८१२०५११०८४२६६३३ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,.

(अपर्णा गावडे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा.मुख्य सचिव / अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. विरोधी पक्ष नेते, विधानपरिषद/विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने)
६. सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य/मराठी भाषा समिती सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने)
७. सर्व विभागीय आयुक्त
८. सर्व जिल्हाधिकारी
९. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१०. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
११. शिक्षण संचालक (प्राथमिक /माध्यमिक/उच्च माध्यमिक/प्रौढ शिक्षण व अल्पसंख्यांक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१२. संचालक (उच्च शिक्षण, तंत्र शिक्षण, व्यवसाय शिक्षण, ग्रंथालये), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१३. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई (पत्राने),
१४. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई (पत्राने),
१५. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
१६. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
१७. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
१८. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
१९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई,

२०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२१. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२२. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२३. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
२४. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
२५. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
२६. सर्व विभागीय सहायक भाषा संचालक, पुणे / नागपूर / औरंगाबाद / नवी मुंबई,
२७. सर्व केंद्रीय कार्यालयांची मुख्यालये / बँका, विमा कंपनी व सार्वजनिक उपक्रम यांची मुख्यालये/ रेल्वे/ विमान वाहतूक यांची मुख्यालये (स्वतंत्र पत्राद्वारे)
२८. सर्व मंत्रालयीन विभाग
२९. निवडनस्ती (भाषा-२).

परिशिष्ट

- १) मराठी भाषेसंबंधी, वाङ्.मयासंबंधी विविध परिसंवाद / व्याख्याने / कार्यशाळा / शिबिरे / कवी संमेलन/ एकांकिका/ बालनाट्ये/ नाटके/ पुस्तक प्रकाशन समारंभ/साहित्य पुरस्कार वितरण यांचे आयोजन
- २) स्पर्धा - मराठी भाषेत निबंध/प्रश्नमंजुषा/हस्ताक्षर/शुद्धलेखन/वक्तृत्व/घोषवाक्ये/अभिवाचन/वादविवाद/ अंताक्षरी/ काव्यशास्त्र विनोद
- ३) मराठी वाचन संस्कृती वाढावी यादृष्टीने मराठी भाषेतील तज्ज्ञ व्यक्ती/लेखक/वक्ते यांच्याकडून मार्गदर्शन तसेच नामवंत लेखकांना बोलावून "संवाद लेखकांशी" अशा स्वरूपाच्या कार्यक्रमांचे आयोजन
- ४) ग्रंथ प्रदर्शन, ग्रंथदिंडी, कथाकथन, काव्य वाचन, माहितीपट इत्यादी साहित्यिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन
- ५) पुस्तकाचे गांव भिलार येथील प्रकल्पास भेट:- आयोजनासाठी संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई, दू.क्र.२२६३१३२५, ई-मेल :- rmvs_mumbai@yahoo.com तसेच प्रकल्प कार्यालय, मु.पो. भिलार, दू.क्र.०२१६८-२५०१११ यांच्याशी संपर्क साधावा. यासंदर्भात अधिक माहिती www.pustakanchgaav.in (मराठी) व www.pustakanchgaav.com (इंग्रजी) या संकेतस्थळावरून घ्यावी.
- ६) वेगवेगळ्या क्षेत्रात यशस्वी असणा-या मराठी भाषिक व्यक्तींचा सत्कार, मुलाखती यांचे आयोजन
- ७) राज्यातील अमराठी भाषिकांना मराठी भाषेचा सुलभ पध्दतीने परिचय करून देण्याच्या दृष्टीने कार्यशाळा/ भाषिक स्पर्धा इत्यादीचे आयोजन

- ८) मराठी भाषेच्या वापराबाबत जागरुकता निर्माण करण्याकरिता संबंधित कार्यालयांनी संकेतस्थळे, आकाशवाणी, दूरदर्शन, खाजगी दूरचित्रवाहिन्या, एफ.एम.रेडिओ, स्थानिक केबल नेटवर्क, फेसबुक, ट्विटर, व्हॉट्सअॅप इ. अशा आधुनिक प्रसार माध्यमातून याबाबतचे दृक-श्राव्य संदेश प्रसारण
- ९) मराठी भाषेचा प्रचार, प्रसार व संवर्धन यासाठी विविध मार्गांनी स्वयंप्रेरणेने काम करणा-या व्यक्ती/संस्था यांच्या कार्यास प्रोत्साहन देण्यासाठी त्यांच्या कार्याचा गौरव/सत्कार
- १०) मराठी विकिपिडियावर लेखन करण्याच्या प्रशिक्षण वर्गाचे आयोजन -

विकिपीडिया हा इंटरनेटवरील माहितीचा ज्ञानसागर असून तो जनमानसात रुजला आहे. आजमितीला २८८ भाषांमध्ये एकमेकांच्या सहकार्यातून हा मुक्त ज्ञानकोशाचा प्रकल्प विकसित होत आहे. कोणतीही माहिती आवश्यक असली की हल्ली आपण लगेच इंटरनेटवर त्या माहितीचा शोध घेतो. परंतु, इंटरनेटवरील विशाल अशा या ज्ञानसागरात अन्य भाषांच्या तुलनेत मराठी विकिपीडियावर खुपच कमी प्रमाणात माहिती उपलब्ध आहे. यासाठी आपण मराठी विकिपीडियावर आपले खाते उघडून आपल्याला माहित असलेली आपल्या गावाबद्दलची माहिती, लेख, कविता इत्यादी लिखाण करू शकतो. आपले हे लिखाण विकिपीडियावर जगभरातील व्यक्ती पाहू शकतील. विकिपीडियावर लिखाण करण्यामुळे आपली मायबोली सर्वदूर पोहोचेल. राज्यातील खेडोपाड्यातील विद्यार्थी/नागरीक यांनी जरी विकिपीडियावर माहिती शोधली तरी त्यांना ती मराठीतून उपलब्ध होईल आणि महाराष्ट्राच्या प्रगतीला हातभार लागेल.

विकिपीडियाचे प्रशिक्षण आयोजित करण्यासाठी संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई, मेल - rmvs_mumbai@yahoo.com दू.क्र.२२६३१३२५, श्री.सुबोध कुलकर्णी, सेंटर फॉर इंटरनेट अॅण्ड सोसायटी email-subodhkiran@gmail.com भ्रमणध्वनी क्र. ९४२२९०७३३० यांच्याशी संपर्क साधावा.
